

การจัดทรงต้นทุเรียนรูปแบบต่างๆ แนวตั้ง ในระยะปลูกชิด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนคุณภาพ

ศิริพร วรกุลดำรงชัย¹ วีรญา เต็มปีติกุล¹ อรวินทนี ชูศรี¹
นางอุษา สิทธิฤทธิ¹ มลธิรา ฤกษ์ยาม¹ กฤษณพล เอ็นดู¹

บทคัดย่อ

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาการออกแบบสวนทุเรียน เพื่อเสริมประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนคุณภาพตั้งแต่ปี 2559-2563 เพื่อพัฒนารูปแบบสวนทุเรียน และทรงต้นทุเรียนที่เหมาะสมสำหรับใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ให้ผลตอบแทนสูงต่อพื้นที่ และต้นทุนการผลิตต่ำลง ไม่มีการวางแผนการทดลองเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกรรมวิธีด้วย t-Test ศึกษาการจัดทรงต้นทุเรียน 5 รูปแบบ ได้แก่ ทรงปิรามิด ตำแหน่งกิ่งตามธรรมชาติ และแบบบันไดเวียน ทรงสี่เหลี่ยม ตำแหน่งกิ่งตามธรรมชาติ และกิ่งแบบบันไดเวียน และทรงต้นแบบพุ่มแกนป็นด้ายเรียว ระยะปลูก 7 x 4 เมตร ความสูง 6 เมตร คิดเป็นจำนวน 57 ต้นต่อไร่ ผลการศึกษา 5 ปี (ปี 2559-2563) พบว่าต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์ต้นเฉลี่ย 83.4 % มีจำนวนดอกเฉลี่ยเท่ากับ 2,506.8, 2,828.3, 2,756.8, 3,157.7 และ 3,399.0 ดอก/ต้น ตามลำดับ จำนวนผลเฉลี่ยเท่ากับ 15.2, 16.5, 17.8, 19.1, และ 20.7 ผล/ต้น ตามลำดับ เป็นน้ำหนักผลผลิตรวมเฉลี่ยเท่ากับ 59.8, 67.8, 73.3, 76.8, และ 82.5 กก./ต้น หรือ 3,408.6, 3,864.6, 4,178.1, 4,377.6, และ 4,702.5 กก./ไร่ ตามลำดับ โดยต้นทุเรียนที่มีทรงต้นแบบพุ่มแกนป็นด้ายมี จำนวนดอก/ต้น จำนวนผล/ต้น และน้ำหนักผลผลิตรวมมากที่สุด ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยของต้นทุเรียนที่ทั้ง 5 รูปแบบไม่แตกต่างกัน เท่ากับ 532.2 บาท/ต้น มีต้นทุนการผลิตรวมทุกกรรมวิธีเท่ากัน คือ 30,334.0 บาท/ไร่ คิดเป็นต้นทุนการผลิต 8.9, 7.8, 7.3, 6.9, และ 6.5 บาท/กก. ตามลำดับ คิดเป็นกำไรเท่ากับ 66.9, 67.6, 68.1, 68.4, และ 68.8 บาท/กก. ตามลำดับ หรือเท่ากับ 228,025.7, 261,288.1, 284,400.2, 299,231.2, และ 319,785.7 บาท/ไร่ ตามลำดับ (1 ไร่ มีจำนวนต้น 57 ต้น) โดยทรงต้นแบบพุ่มแกนป็นด้ายเรียวมีต้นทุนการผลิตต่ำสุด ได้กำไรและมีผลตอบแทนสุทธิสูงสุด รองลงมาคือ ทรงสี่เหลี่ยมตำแหน่งกิ่งแบบบันไดเวียน ทรงสี่เหลี่ยมตำแหน่งกิ่งตามธรรมชาติ ทรงปิรามิดตำแหน่งกิ่งแบบบันไดเวียน และทรงปิรามิดตำแหน่งกิ่งตามธรรมชาติ ตามลำดับ การตรวจสอบคุณภาพผลผลิตทุเรียนพบว่าผลทุเรียนมีลักษณะภายนอก ลักษณะภายใน และคุณภาพเนื้อไม่แตกต่างกัน ค่าใช้จ่ายในการจัดการสวนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนค่าปุ๋ยและฮอร์โมนเท่ากับ 39.1 % การจัดการโรค 21.1 % การจัดการแมลง 17.0 % และเขตกรรม 22.8 %

¹ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี